

праці, для покриття яких використовують «тіньові доходи» підприємств. Також, як правило, занижується дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), це сприяє зменшенню бази для оподаткування податком на додану вартість підприємств.

Ще однією проблемою є відсутність єдиної в країні інформаційної бази нормативних значень для контролю та обліку доходів та витрат підприємства. Створення такої інформаційної бази дуже необхідно Україні для боротьби з «тіньовою» економікою. Зараз «тіньові» витрати - це основний каталізатор для формування «тіньових» доходів. Також можна виділити в обліку витрат і доходів проблему відповідальності обліково-контролюючої системи підприємства згідно чинного законодавства України з питань обліку та контролю доходів та витрат [2].

Гостро постає в обліку на підприємствах проблема постійних розбіжностей між податковим обліком доходів та витрат і бухгалтерським обліком. Це сприятиме виникненню подвійного обліку на підприємстві доходів і витрат, тому потребує швидкого усунення шляхом удосконалення цих питань чинного законодавства України [3].

Виходячи з вище зазначених сучасних проблем можна запропонувати наступні шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат підприємства [1]:

– визначення основні напрямки автоматизації обліку доходів та витрат підприємства для ускладнення їх приховування;

– оновлення та доповнення план рахунків, додавши субрахунки третього та четвертого розряду;

– збільшення доходів підприємства, шляхом використання сучасної системи управління стимулювання та мотивація працівників до підвищення кваліфікації щодо бухгалтерського обліку;

Отже, сучасна система обліку доходів і витрат в Україні потребує використання сучасних методів та нових шляхів у вирішенні широкого спектра проблем. Приділення уваги проблемам обліку витрат і доходів, як джерела формування результатів діяльності суб'єктів господарювання, дозволить вчасно виявити перспективні шляхи розвитку підприємств.

Список використаних джерел: 1. Кузнецова С. О. Сучасні проблеми і шляхи вдосконалення управлінського обліку витрат підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: зб. наук. пр. Сер.: Економіка і менеджмент* / гол. ред. Т. В. Деркач. Одеса: Гельветика, 2020. Вип. 45. С. 188-192. 2. Маренич Т. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції на підприємствах України. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 3. 12 с. 3. Моссаковський В. Система контролю витрат виробництва за сучасних умов. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2002. № 9. С. 224-225. 4. Прохоров К. О. Адміністративна відповідальність за порушення порядку подання декларації про доходи та ведення обліку доходів і витрат: дис. канд. юрид. наук / ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом». Київ, 2021. 261 с.

УДК 657.37

Кабрус М. В., здобувачка вищої освіти 1 курсу, група ЗМОА-221

Науковий керівник: **Перетяцько Ю. М.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ УПРАВЛІННЯ

Ключові слова: формування звітності, внутрішня звітність, управлінська звітність, управління підприємством, управлінські рішення.

У сучасних умовах, у зв'язку з активним розвитком економіки, виникає необхідність формування такої звітності, яка б задовольнила потреби не лише зовнішніх користувачів, а й внутрішніх, для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємство самостійно розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік - система збору, обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством [1].

Внутрішня звітність є конфіденційною та складається з урахуванням специфіки діяльності підприємства, її форма, зміст та строки подання встановлюють внутрішньо-розпорядчими документами, відповідно до вимог внутрішніх користувачів.

Формування внутрішньої звітності – складний процес, що потребує поглибленого вивчення інформації, яка потрібна управлінському персоналу, розуміння стратегії підприємства, та інформаційних можливостей облікової системи.

Внутрішня звітність використовується для планування, прогнозування, контролю та аналізу діяльності підприємства. Від якості внутрішньої звітності напряду залежить ефективність управління підприємством. Хоча наразі формування внутрішньої звітності впроваджено не на всіх підприємствах, у зв'язку з низкою факторів:

- керівництво багатьох підприємств не впевнене в необхідності ведення управлінського обліку та відповідно формуванні управлінської звітності.

- не вистачає кваліфікованих кадрів, здатних якісно розробляти форми внутрішньої звітності.

- відсутність законодавчої регламентації, на відміну від фінансової звітності, щодо якої є затверджені форми, порядок та строки подання, у зв'язку з чим виникає проблема не систематичного та безвідповідального подання звітності, відсутність розвитку та удосконалень.

Управлінська звітність має ґрунтуватися на системі принципів, серед яких виділяють три групи. Перша група – принципи, що визначають теоретичну основу управлінської звітності, наприклад принцип системності, науковості, професійне судження. До другої групи відносять принципи, що визначають склад і структуру управлінської звітності, такі як принцип корисності, достатності, закінченості та наочності. Третя група – принципи, що визначають порядок складання управлінської звітності, зокрема принцип достовірності, послідовності та конфіденційності [2].

При формуванні внутрішньої звітності слід врахувати як внутрішні, так і зовнішні фактори. Зокрема слід детально дослідити, яку саме інформацію слід відображати у звітності виходячи з потреб управлінського персоналу. Окрім розробки самих форм звітності, необхідно розробити інструкцію щодо їх заповнення та подання, а також створити систему внутрішнього контролю аби забезпечити відповідний нагляд за систематичністю подання внутрішньої звітності керівництву підприємства. Також враховуючи зовнішні фактори (поява нових об'єктів обліку, видів діяльності тощо), необхідно оперативно реагувати на зміни та додавати нові показники або навіть створювати нові форми звітності.

Раціональна побудова системи внутрішньогосподарської звітності забезпечить вирішення таких завдань: представлення інформації внутрішнім користувачам для прийняття поточних та стратегічних рішень; оцінка стану внутрішнього середовища підприємства, виявлення вузьких місць, сильних і слабких сторін його діяльності; контроль за діяльністю центрів відповідальності; планування діяльності суб'єкта господарювання[3].

Отже, існує ряд проблем щодо формування внутрішньої (управлінської) звітності, однак її наявність може значно підвищити ефективність управління підприємством за умови дотримання всіх принципів складання та подання управлінської звітності, а також за умови приділення достатньої уваги внутрішньому контролю та постійному удосконаленню форм внутрішньої звітності. Складання управлінської звітності допомагає детальніше проаналізувати всі сфери діяльності підприємства та полегшує планування діяльності.

Список використаних джерел: 1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. зі змінами та доповненнями № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>. 2. Гладій І. О. Управлінська звітність підприємства: принципи формування. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 25. С. 604-608. URL: <http://www.global-national.in.ua/archive/23-2018/118.pdf>. 3. Задорожній З., Омецінська І. Внутрішньогосподарська звітність у системі управління підприємством. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2020. № 4. С. 169-184. URL: <http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1193>